

หมายรับสั่งที่ ๕๒๕๑

(แบบ ก.)

สำนักพระราชวัง

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระราชทานเพลิงศพ นางศรีนวล จาเลิศ เป็นกรณีพิเศษ ณ สุสานคอนแทน
อำเภอสอง จังหวัดแพร่

วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เวลา ๑๕.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

อัญชิษฐา/พิมพ์/ สจ. /ทาน.

วัน	หน้าที่ พนักงานพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ นางศรีนวล จาเลิศ
	เพื่อทราบ
	ติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง
	ไปปฏิบัติ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างใดทั้งสิ้น

ทั้งนี้ให้จัดการตามหน้าที่และกำหนดวันตามรับสั่งอย่าให้ขาดเหลือ ถ้าสงสัยก็ให้ถามผู้รับสั่ง
โดยหน้าที่ราชการ

ผู้รับสั่ง

กำหนดพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

คุณแม่ศรีนวล จาเล็ด

อายุ ๗๘ ปี

ณ บ้านศรีมูลเรือง เลขที่ ๓๒/๑ หมู่ที่ ๔
ตำบลบ้านหนอง อำเภอสว่าง จังหวัดแพร่

กราบเรียน - เรียนเชิญมาด้วยความเคารพ

กำหนดการ

พ่อณรงค์ จาเล็ด	สามี	
นางศรีพร ทรวงแก้ว	น้อง	วันที่ ๑๕ - ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑
นายโสภณ-นางมณฑียร จาเล็ด	บุตร	เวลา ๒๐.๐๐ น. วัดพระอภิธรรม
นางนงเยาว์ จาเล็ด	บุตร	- แสดงพระธรรมเทศนา
นายสัมพันธ์-นางนพพรรณ จาเล็ด	บุตร	วันพุธที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑
นายสัมพันธ์-นางวาสนา จาเล็ด	บุตร	เวลา ๐๙.๐๐ น. เริ่มพิธีทางศาสนา
นางนุชภรณ์ ปัญญาฉลาด	หลาน	เวลา ๑๓.๐๐ น. เคลื่อนศพไปสู่ฌาณสถาน
นางทองไหม ฟองคำ	หลาน	ดอนแทน
นางสาวอุษาพรพรรณ ฟองคำ	หลาน	เวลา ๑๕.๐๐ น. พระราชทานเพลิงศพ
นายบุญส่ง-นางสายหยุด ฟองคำ	หลาน	เป็นกรณีพิเศษ
นางสาวมัลลิกา จาเล็ด	หลาน	
นายไธสง-นางสุภาวดี คชปัญญา	หลาน	
นายสุวิทย์-นางนิพิฐา นิลไย	หลาน	
นายพลสันต์ จาเล็ด	หลาน	
นายพน-นางสุภาวดี มั่นกรองษ์	หลาน	
นางสาวพัทธิตา จาเล็ด	หลาน	
นางสาวนฤรัตน์ จาเล็ด	หลาน	
นางสาวอัมภิกา จาเล็ด	หลาน	
พร้อมด้วยหลานและญาติพี่น้องทุกคน	เจ้าภาพ	

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเพลิงศพ **นางศรีนวล จาเลิศ** เป็นกรณีพิเศษ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อม เป็นเกียรติอันสูงสุด แก่ผู้วายชนม์และวงศ์ตระกูลอย่างหาที่สุดมิได้

หากความทราบโดยฉันทาณวิถีดวงวิญญาณของ **นางศรีนวล จาเลิศ** ได้ด้วยประการใดในสัมปรายภพ คงจะมีความปลาบปลื้มซาบซึ้งเป็นล้นพ้น ในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต

ข้าพระพุทธเจ้า ผู้เป็นสามี บุตร ธิดา และหลาน ๆ ของพระราชนัดดา พระบรมราชวโรกาส กราบถวายบังคมแทบเบื้องพระยุคลบาท ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และจะเทิดทูนไว้เหนือเกล้าเหนือกระหม่อม เป็นสรรพสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าและวงศ์ตระกูลตลอดไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

ครอบครัว จาเลิศ

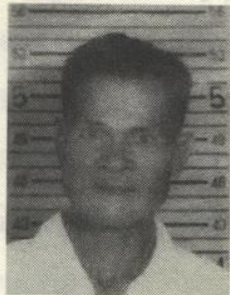
ประวัติ

คุณแม่ศรีนวล จาเลิศ

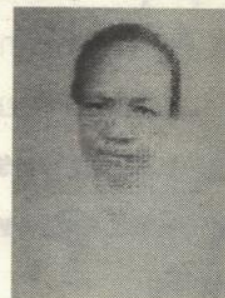
โดย ลูกชายคนโตของคุณแม่

✿ คุณแม่ เกิดเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๔๗๓ เป็นลูกคนที่ ๒ ของคุณตาเผือก และ คุณยายจันทร์ ทรวงแก้ว มีพี่น้องรวม ๓ คน ซึ่งผมขอกล่าวก่อนข้างละเอียด เท่าที่มีข้อมูลอยู่ เพื่อให้คนรุ่นหลาน รุ่นเหลน ของคุณแม่ ได้รู้ถึงวงศ์ตระกูลของตน คือ

คุณตาเผือก ทรวงแก้ว

คุณยายจันทร์ ทรวงแก้ว

✿ ๑. นายแก้ว พองคำ เป็นบุตรของคุณยายจันทร์กับสามีเก่า ก่อนที่จะสมรส กับคุณตาเผือก แต่คุณแม่ก็รักและเคารพ นายแก้ว เหมือนพี่ชายที่เป็นพ่อเดียวกัน และให้ลูกๆ เรียกว่า พ่อน้อยแก้ว (คนภาคเหนือจะเรียกคนที่เคยบรรพชาเป็นเณรแล้ว ว่า น้อย ส่วนคนที่เคยอุปสมบทเป็นพระแล้ว เรียกว่า หนาน) สมัยที่ผมยังเป็นเด็ก เล็กๆ ก็ไม่ทราบพ่อน้อยแก้วเป็นลูกคนละพ่อกับคุณแม่ พอโตขึ้นก็สงสัยว่า ทำไม ไม่ใช้นามสกุลว่า ทรวงแก้ว จึงมาทราบในภายหลัง แต่ครอบครัวของเราเป็นครอบครัว ที่อบอุ่นรักใคร่ปรองดองกันดีมาก ถึงแม้ว่าพ่อน้อยแก้วจะเสียชีวิตไปแล้วตั้งแต่ผม ยังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษา แต่จนกระทั่งบัดนี้ทั้งภรรยาและลูกหลานของ พ่อน้อยแก้ว ก็ยังมีความสัมพันธ์อันดีกับครอบครัวของเราอย่างแนบแน่น นายแก้ว สมรสกับ นางเกียง (พวกเราเรียกว่า แม่ไปเกียง มาตั้งแต่พวกเรายังเป็นเด็ก และเรียกมาจนถึง ปัจจุบัน จนกระทั่งท่านเสียชีวิต (คำว่า ไป หมายถึง สะไ้ นั่นเอง) พ่อน้อยแก้วกับ แม่ ไปเกียง มีลูก ๔ คน คือ

๑.๑ นางนุชภรณ์ ปัญญาฉลาด สมรสกับ นายสมศักดิ์สิทธิ์ ปัญญาฉลาด (เสียชีวิต) มีบุตร-ธิดา ๓ คน

- นายสิทธิพร ปัญญาฉลาด สมรสกับ

๑. นางสาวพายุ มีบุตร ๑ คน คือ ด.ช.อุดมพล

๒. นางมนัสญา มีบุตร ๑ คน คือ ด.ช. ธนพล

- น.ส.สุภาพรณ ปัญญาฉลาด

- นายสันติ ปัญญาฉลาด (เสียชีวิต)

๑.๒ นางทองไหม ฟองคำ สมรสกับ นายเรือง ยะราช (เสียชีวิต) มีบุตร-ธิดา ๒ คน คือ

- นายพุทธิภณ ยะราช (ป๊อบ) สมรสกับ นางบุญตา (นามสกุลเดิม โพธิ์ฤทธิ์)

มีธิดา ๑ คน คือ ด.ญ.ศิริณา ยะราช (ตูน)

- น.ส.มณฑนา ยะราช

๑.๓ น.ส.วัชรพรรณ ฟองคำ

๑.๔ นายบุญส่ง ฟองคำ สมรสกับ นางสาวหยุด (นามสกุลเดิม อันจันทร์) มีบุตร ๒ คน คือ

- นายชาญชัย ฟองคำ (ตัน) สมรสกับ นางรัตยา (นามสกุลเดิม ธีราช)

มีธิดา ๑ คน คือ ด.ญ.ธัญญารัตน์ ฟองคำ

- นายแพทย์ วัชร ฟองคำ (ตุ้ม)

๒. นางศรีนวล จาเลิศ สมรสกับ นายณรงค์ จาเลิศ เมื่อ พ.ศ.๒๔๘๙ มีบุตร ๔ คน คือ

๒.๑ นายโสภณ จาเลิศ

เกิดเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๐ ความจริงเกิดเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ เนื่องจากเป็นลูกคนแรกคุณพ่อตื่นตื่น ลืมไปแจ้งเกิด เมื่อผ่านไปได้หลายวันแล้ว จึงไปแจ้ง แต่จำได้ว่าเป็นเช้ามีดวงอังคาร แต่พอนับย้อนหลังจากปฏิทิน ๑๐๐ ปี ดุ๊กคือ วันอังคารที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ดังนั้นหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ทางราชการ จึงเป็น วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๔๙๐ อาชีพ รับราชการ ตำแหน่ง วิทยากร ๘ ว. (ด้านการสอน) ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง สมรสกับ นางมณฑียร จาเลิศ (นามสกุลเดิม

ลักษณะมณฑล) อาชีพรับราชการ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ ที่ โรงเรียนบ้านปงกา อ.สบปราบ จ.ลำปาง มีธิดา ๒ คน คือ

- นางสาวมัลลิกา จาเลิศ (โอ) เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๐ สำเร็จ การศึกษาปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำเร็จการศึกษาปริญญาโท วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาอุตสาหกรรม จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำงานที่ บริษัท เวสเทิร์นดิจิทัล (ประเทศไทย) จำกัด จ.ปทุมธานี

- นางนิพพิทา นิลโย (แอม) เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๔ สำเร็จ การศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด จากมหาวิทยาลัยโยนก จ.ลำปาง (วิทยาลัยโยนก เดิม) ทำงานที่ บริษัท ริโก้ (ประเทศไทย) จำกัด กรุงเทพมหานคร สมรสกับ นายสาโรจน์ นิลโย

๒.๒ นายสมพร จาเลิศ (เสี่ยชีวิต)

เกิดเมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๓ อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๔ ตำบล บ้านหนอง อำเภอสอง จังหวัดแพร่ สมรสกับ นางนงเยาว์ จาเลิศ (นามสกุลเดิม วงศ์คำ) มีธิดา ๒ คน คือ

- นางสาวสุธาสินี คชปัญญา (แอน) เกิดเมื่อ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒ สำเร็จการศึกษา ระดับอนุปริญญา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ (สถาบันราชภัฏ อุตรดิตถ์ เดิม) คณะบริหารธุรกิจ วิชาเอกการบัญชี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว สมรสกับ นายไสรส์ คชปัญญา มีบุตร ๑ คน คือ ด.ช.ภูณภัทร คชปัญญา (น้องภู)

- นางสาววดี มังกรวงษ์ (เปิ้ล) เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๒๗ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง สมรสกับ นายขุน มังกรวงษ์ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

๒.๓ นายสัมพันธ์ จาเลิศ

เกิดเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๖ อาชีพรับราชการ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ ที่ วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี สมรสกับ นางนพพรรณ จาเลิศ (นามสกุลเดิม สุขสภา) อาชีพรับราชการ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ ที่วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี มีบุตร-ธิดา ๒ คน คือ

- นายพลสันต์ จาเลิศ (อัน) เกิดเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๔

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีคณะนิเทศศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี
ทำงานที่ บริษัท โตโยต้าสระบุรี จำกัด

- นางสาวนวรรตน์ จาเลิศ (รัตน) เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒
สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม

๒.๔ นายสมพงษ์ จาเลิศ

เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ
นายช่างระดับ ๗ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ปัจจุบัน ทำหน้าที่ ผู้จัดการศูนย์
บริการตอนนอก ประจำจังหวัดแพร่ สมรสกับ นางสาวสนา จาเลิศ (นามสกุลเดิม
ยศแก้ว) พนักงานรับจ้างนิติบุคคลบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) มีธิดา ๒ คน คือ

- นางสาวพัทธธิดา จาเลิศ (ขวัญ) เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์
พ.ศ. ๒๕๒๘ กำลังศึกษาชั้นปีที่ ๕ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์กำแพงแสน จ.นครปฐม

- นางสาวลักษิกา จาเลิศ (น้ำหวาน) เกิดเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๕๓๕ กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนนาริรัตน์ จ.แพร่

❖ ๓. นายวิจิต ทรวงแก้ว (เสียชีวิต) สมรสกับ นางศรีแพร ทรวงแก้ว
(นามสกุลเดิม คำชื่น) มีบุตร ๑ คน คือ

๓.๑ นายชวลิต ทรวงแก้ว (เสียชีวิต) สมรสกับ นางละเอียด ทรวงแก้ว
มีบุตร-ธิดา ๒ คน คือ

- นายกฤษดา ทรวงแก้ว (เสียชีวิต)

- น.ส.วราภรณ์ ทรวงแก้ว

❖ คุณแม่เป็นคนรักลูกมาก ขยันและอดทนมาก ถึงแม่ตอนเด็กๆ ผมจะได้อยู่กับ
คุณพ่อคุณแม่เพียงแค่วัน ป.๔ เพราะหลังจากนั้นต้องไปเรียนหนังสือในอำเภอเมืองแพร่
แต่ก็ได้กลับบ้านเพื่อให้ได้อยู่กับพ่อแม่เสมอ ผมได้พบเห็นมาตั้งแต่เด็กๆ ว่าคุณแม่
ขยันมาก ตื่นแต่เช้า ทำงานสารพัด ตั้งแต่ หนึ่งข้าว ไปตลาด ทำกับข้าว ตักน้ำ
(สมัยก่อนไม่มีไฟฟ้า ไม่มีน้ำประปา ต้องตักน้ำจากบ่อน้ำใต้น้ำม้นกาด แล้วหอบขึ้น
ไปใส่ในตุ่มบนบ้าน ซึ่งเป็นงานที่หนักมาก) และซักผ้า เรียกว่างานแม่บ้านการเรือน

ทั้งหมด คุณแม่มิได้บกพร่อง และสอนลูกให้เป็นคนขยัน อดทน ซื่อสัตย์ มีความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ อย่าเป็นคนอกตัญญูโดยเด็ดขาด

✿ เมื่อผมได้ศึกษาเล่าเรียนสูงขึ้น ได้มาวิเคราะห์คำอบรมสั่งสอนที่คุณแม่เคยสอน ตั้งแต่สมัยเมื่อยังเป็นเด็กจึงรู้ว่า คุณแม่เป็นนักจิตวิทยาและมีความรู้ในเรื่องหลักของการติดต่อสื่อสารต่างๆ ที่เรียนจบแค่ชั้น ป.๔ ไม่เคยเรียนวิชาจิตวิทยา ไม่เคยเรียนหลักและทฤษฎีการสื่อสาร แต่คุณแม่ก็สามารถสั่งสอนลูกๆ ได้เป็นอย่างดี

✿ เมื่อผมจบชั้น ป.๔ ได้เข้าเรียนต่อ ณ โรงเรียนพิริยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงใน อ.เมืองแพร่ สมัยนั้นการคมนาคมลำบากมาก ถนนจาก อ.เมือง ไป อ.สอง ระยะทางประมาณ ๔๐ กว่ากิโลเมตร จะลาดยางไปถึงปากทางเมืองสอง (ถ้าวิ่งตรงไปจะไป อ.ร้องกวาง ไป จ.น่าน) พอเลี้ยวซ้ายเข้าทางสายเมืองสอง ก็จะเป็นทางลูกรังและรถโดยสารก็มีวันละ ๑-๒ เที่ยว เป็นรถที่ชาวบ้านสมัยนั้นเรียกว่า รถคอกหมู ดังนั้นเด็กๆ ที่เรียนในตัวอำเภอเมือง จะเดินทางไปกลับไม่ได้ ต้องหาที่พักในอำเภอเมือง คุณพ่อคุณแม่ ได้ฝากผมให้พักอาศัยอยู่กับ จ.ส.ต.ณรงค์-คุณป้าบัวไหล ไล่เลิศ (ต่อไปผมขอใช้คำว่า ลุงจำณรงค์) ซึ่งความจริงไม่ใช่ญาติทางสายโลหิต แต่รักและเคารพนับถือกันเสมือนญาติสนิท ซึ่งผมก็ไม่เคยเห็นหน้ามาก่อน คุณพ่อจึงไปแนะนำให้รู้จัก และ บอกว่าจะเอาลูกมาฝากให้คุณลุงกับคุณป้าเลี้ยงระหว่างเรียนอยู่ที่โรงเรียนพิริยาลัย

✿ ขณะนั้นผมอายุได้ ๙ ขวบ ยังจำได้ว่าคุณแม่อบรมสั่งสอนแนะนำก่อนที่จะไปอยู่กับคุณลุงจำณรงค์และคุณป้าบัวไหลโดยเล่าภูมิหลังของคุณลุงคุณป้าว่า เรากับคุณลุงจำณรงค์ ไม่ได้เป็นญาติกัน ท่านเป็นคนสิงห์บุรี มาเป็นตำรวจอยู่ อ.เมืองแพร่ ส่วนป้าบัวไหล ภรรยาของคุณลุงเป็นคนอำเภอลอง เหตุที่รู้จักกันเพราะคุณลุงมีรถยนต์โดยสารระหว่าง อ.สอง กับ อ.เมืองแพร่ แต่ไม่มีที่จอดรถ บ้านของเรามีโรงสี มีสถานที่ซึ่งมีหลังคาและที่บ้นกว้าง จึงได้ให้รถยนต์โดยสารของคุณลุง มาจอดในโรงสีของเรา จึงมีความรักใคร่เคารพนับถือกันมาก ต่อไปนี้ขอให้ลูกถือว่าคุณลุงคุณป้า เป็นญาติผู้ใหญ่ เปรียบเหมือนพ่อ-แม่ ให้เคารพเชื่อฟัง และคุณแม่ยังสั่งสอนถึงการปฏิบัติตัวเมื่อไปอยู่ที่บ้านคุณลุงคุณป้า และยังเล่าเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับครอบครัวของคุณลุงให้ผมได้รับทราบถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างครอบครัวของเรากับครอบครัวของคุณลุงจำณรงค์ แสดงว่าคุณแม่มีความรู้เรื่องหลักการและทฤษฎีการสื่อสารต่างๆ ที่ไม่เคยเรียน คือ การศึกษาภูมิหลัง (Background) ของคู่สื่อสาร หรือบุคคลที่เราจะไปติดต่อ

❀ คุณแม่สอนให้ผมเป็นคนขยัน ให้ช่วยงานบ้านของคุณลุง เช่น กวาดบ้าน ภูบ้าน ตักน้ำ ล้างถ้วยล้างชาม เป็นต้น คุณแม่บอกว่า อย่าไปจีบ จี๋แสง (ภาษาเหนือหมายถึง อย่าเป็นคนดูตาย มีงานสิ่งใดควรช่วยควรทำก็ให้จัดการโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย) ให้ซื่อสัตย์ เห็นข้าวของเงินทองสิ่งมีค่า อย่าได้หยิบฉวยโดยเด็ดขาด จะไปไหนมาไหน ขอให้ขออนุญาตบอกกล่าวคุณลุงคุณป้า อย่าเป็นคนซี้จู้ซี้ล่าย (หมายถึง อย่าเป็นคนโกหกตอแหล) อย่าตื่นสาย ให้ขยันหมั่นเพียร ช่วยเหลืองานบ้านทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งผมได้เชื่อฟังคำสั่งสอนของคุณแม่และนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ระหว่างที่อยู่บ้านคุณลุงคุณป้า ผมได้ช่วยงานดังที่คุณแม่สั่งสอนเช่น ล้างถ้วยชาม กวาดบ้าน รดน้ำต้นไม้ โดยเฉพาะตักน้ำ ในสมัยนั้นมีญาติของคุณป้า จากอำเภอลอง มาอยู่ด้วย ๓-๔ คน ทั้งเป็นรุ่นพี่และรุ่นเดียวกับผม ซึ่งเป็นเด็กผู้ชายทั้งหมด เราได้ช่วยกันตักน้ำ (ทำงานเป็นทีม) โดยใช้ถังน้ำผูกเชือกร้อยกับรอก คนหนึ่งถือเชือกวิ่ง คนหนึ่งคอยรับน้ำเทใส่ป๊ิบ ซึ่งอยู่ในรถเข็นประมาณ ๔-๖ ป๊ิบ แล้วเข็นน้ำไปใส่ในถังบนบ้าน โดยผลัดเปลี่ยนหน้าที่กัน ทำให้นึกถึงตอนที่คุณแม่ตักน้ำว่าลำบากกว่าเราเยอะเลย เพราะคุณแม่ต้องใช้ไม้คานหาบบนบ่าเดินขึ้นบันไดด้วย แต่เรามีรถเข็น ผ่อนแรงไปได้ตั้งเยอะ

❀ เรื่องความซื่อสัตย์ คุณแม่สั่งสอนให้รักความซื่อสัตย์ ที่บ้านคุณป้า มีการเลี้ยงไก่จำนวนมาก ผมได้ช่วยคุณป้าเก็บไข่แทบทุกวัน เวลาขายไข่ก็ช่วยคุณป้านับเงิน ผมได้ช่วยดูแลเงินทองของคุณป้าที่ได้จากการขายไข่ มิได้เกิดความเสียหาย บางครั้งคุณป้าก็เอาเงินให้ผม ๓ บาท บ้าง ๕ บาท บ้าง (สมัยนั้นก็ถือว่ามากแล้ว เพราะข้าวแ่งจานละ ๑ บาท บางทีก็ ๑ บาท ๕๐ สตางค์) พอเล่าให้คุณแม่ฟัง คุณแม่ก็บอกว่า อย่าไปเอาของของคุณป้าเลย ช่วยงานก็ให้ช่วยด้วยน้ำใจ และคุณแม่เน้นความซื่อสัตย์มาก ผมจำได้ว่า คุณแม่สอนว่า ผู้หลักผู้ใหญ่บางคนจะลองใจเด็กนะ เช่น แกล้งนำเงินทองวางไว้ในที่โน่นที่นี้ ในสถานที่ล่อหลอตา คอยสังเกตว่าจะมีใครมาหยิบฉวยหรือเปล่า เป็นต้น ขอให้ยึดความซื่อสัตย์ไว้ เห็นใครลืมนเงินทองของมีค่าไว้ที่ไหนให้รีบบอกเจ้าของหรือบอกผู้ใหญ่ในบ้านหรือนำไปมอบให้ อย่าได้ถือโอกาสหยิบมาเป็นของตนโดยคิดว่าไม่มีใครรู้

❀ คุณแม่เป็นคนรักลูกๆ ทุกคน เท่าที่ผมจำความได้ กล่าวพูดได้ว่าตลอดชีวิต

ตั้งแต่เกิดมา ไม่เคยเห็นคุณแม่ตีลูกคนไหน จนกระทั่งผมมีลูกคนแรก คุณแม่บอกว่า ห้ามตีลูกให้พุดกันดีๆ แม่เลี้ยงลูกมาก็ไม่เคยตีลูก อย่าทุบตีลูก อย่าแสดงความโหดร้าย คุณแม่บอกว่า โตขึ้นเกรงว่าลูกจะเป็นคนใจดำ โหดร้าย ไม่มีเมตตา เพราะได้เห็นตัวอย่างของจริงในชีวิตจริงอยู่เสมอ เป็นสิ่งที่ไม่ดี ต้องให้ความรัก ความอบอุ่นแก่ลูก ไปไหนก็พาไป อย่าทิ้งให้ลูกอยู่ลำพัง หรือฝากเพื่อนบ้านที่ไม่ใช่ญาติโดยไม่จำเป็นถึงที่สุด อย่าพาลูกไปในที่ซึ่งอาจเป็นอันตราย เรื่องนี้ผมและภรรยาเคยนำภาพถ่ายที่ได้พาลูกคนแรก (ลูกโอ) ไปเที่ยวหน้าตมกวกเหล็ก ขณะที่ยังเล็กๆ คุณแม่บอกว่าลูกยังเล็กมากอย่าพาไปป่าไปเขา ให้โตอีกหน่อยค่อยพาไป เป็นต้น

❀ เมื่อผมมีลูกคนแรก และเป็นหลานคนแรกของคุณแม่ ท่านได้ตามไปช่วยเลี้ยงถึงจังหวัดสระบุรีซึ่งเป็นที่ทำงานของผม อธิบายทุกอย่าง ทำตัวให้เป็นตัวอย่างและสอนสารพัดว่าเลี้ยงลูกต้องอย่างนั้นอย่างนี้ เหมือนอย่างที่คุณแม่เลี้ยงเรามา เป็นต้น

❀ เรื่องอาหารการกิน คุณแม่จะไม่ให้ลูกได้อดอยาก ผมจำได้เมื่อตอนที่ผมเรียนอยู่ชั้นมัธยม ขณะที่ทานอาหารกับน้องๆ บนบ้าน พวกเพื่อนบ้านที่มาช่วยตากยาที่บ้าน มาเห็นเข้า (เพราะในหมู่บ้านทำยาสูบ เกือบทุกหมู่บ้าน เมื่อมีการหันใบยา ก็จะมาช่วยกัน ผู้ชายเป็นคนหั่น ผู้หญิงเป็นคนตาก) ผมได้ยินเขาพุดกันได้ถนัดบ้าน ขออนุญาตถ่ายทอดเป็นภาษาชาวบ้านที่รู้สึกสนิทสนมและเป็นกันเองตามที่ได้ยินว่า “อินวล มึงซื้อลูกมึงกินจ๊ะอี ดู ลูกมึงถึงหลั๊ก ถึงแหลม” แปลว่า ให้ลูกกินอาหารแบบนี้เอง ลูกๆ จึงฉลาด เรียนดี มิได้คุยโม้ว่าลูกของคุณแม่ฉลาดหรือเรียนเก่ง แต่พวกเขามีสัมมาคารวะเวลาอยู่กับผู้ใหญ่ หรือพุดจากับผู้ใหญ่ มีน้ำใจช่วยเหลือ หรือไม่นิ่งดูตายเมื่อเห็นสิ่งที่ควรช่วย การยืม การเดินผ่านผู้ใหญ่ หรือเมื่อพบปะญาติผู้ใหญ่เราจะทราบดีว่าควรทำอะไร เป็นต้น

❀ เมื่อถึงเวลากิน คุณแม่ก็จะให้ลูกๆ ได้กิน และคุณแม่ได้สอนวิธีทำกับข้าวให้ผมตั้งแต่อายุ ๑๐ กว่าขวบ สามารถ ต้ม ผัด แกง เองได้ เวลาไปอยู่ในป่าคุณแม่ก็สอนว่าพืชอะไรที่กินได้พืชอะไรที่มีพิษ คุณพ่อคุณแม่มีสวนหลายแหล่ง ผมเคยติดตามคุณพ่อคุณแม่ไปทำงานในสวน สมัยก่อนเรียกว่า “ป่า” ต้องห่อข้าวไป และไปเก็บผักในป่ามาแกงโดยที่ในสวนจะมีห้าง (เป็นกระท่อมเล็กๆ) มีครก, เขียง, ปาก (ทัพพีที่ทำด้วยกะลามะพร้าว) และหม้อแกงดินเผาไว้ ส่วนปลาร้า หรือจำพวกเนื้อสัตว์

จะนำไปจากบ้าน ยังจำได้ไม่ลืมว่า ครั้งหนึ่งเคยนำปลาทุเค็มไปในป่าเวลาจะกินก็ไปเอาใบตองกล้วยมาห่อ จุดไฟ แล้วเอาไปปิ้งจนสุก คุณแม่ก็บอกว่า “ไปเก็บผักกูดมากินกับปลาทุไป” ทำให้ผมรู้จัก ผักกูด ว่ามันกินได้ และอร่อยด้วย (เป็นผักพื้นเมืองทางภาคเหนือ) ไม่ต้องซื้อให้เสียสตางค์ เก็บเอาได้ตามป่า แต่ปัจจุบันคงหายาก

❀ เมื่อผมมีน้องเล็กๆ (สมพร หรือ สัมพันธ์ จำได้ไม่แน่นอนนัก) เวลาคุณแม่ทำงานอะไรอยู่ก็ตาม เช่น เย็บจักร (สมัยนั้นคุณแม่รับจ้างเย็บผ้าด้วย) หรือทั้นผักหมู (คุณแม่เลี้ยงหมูในคอกหลายตัว) ถ้าได้ยินเสียงลูกร้องให้ ก็จะหยุดจากงานทันที รีบให้นมลูกโดยไม่รีรอ ผมมาวิเคราะห์พฤติกรรมการเล่นลูกของคุณแม่ หลังจากที่ได้ศึกษาจิตวิทยาแล้ว ก็มานึกถึงว่า คุณแม่ทำได้ดีมากทั้งๆ ที่ไม่ได้เรียนจิตวิทยา ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการของมนุษย์ ๕ ชั้น ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ในการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ขวบ

❀ คุณแม่สอนลูกให้มียกย่องคุณของผู้มีพระคุณ อย่าเป็นคนหยิ่งยะโสโอหัง แม้ว่าตนจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงเพียงใด มีเงินทองมากเพียงใดก็ตาม และคุณแม่ได้ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างแก่ลูกด้วย เมื่อครั้งที่ผมทำงานที่บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด จ.สระบุรี สมัยนั้นคุณครูของ คุณแม่ที่ยังมีชีวิตอยู่คือ คุณครูสมนึก และคุณครูประไพ สุขจรัส เป็นครูของคุณแม่และเป็นครูของผมด้วย คุณแม่ได้พาผมไปดำหัวคุณครู (เป็นประเพณีชาวเหนือที่แสดงความคารวะต่อผู้ใหญ่ในเทศกาลสงกรานต์) ผมสังเกตเห็นว่า น้ำตาของคุณครูไหลออกมาอย่างเห็นได้ชัดและถามผมว่าทำงานอะไรอยู่ที่ไหน ได้เงินเดือนเท่าไร และยังอบรมสั่งสอนต่ออีก สอนทั้งแม่ทั้งลูก และคุณแม่ก็เน้นเสมอ เช่น คุณลุงจำนรงค์ ผมก็ไปดำหัวทุกปี และแวะเยี่ยมเมื่อมีโอกาสจนกระทั่งท่านเสียชีวิต

❀ อาจารย์ทวี วรคุณ (อดีตทำงานอยู่แผนกการบุคคล บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด สำนักงานใหญ่ บางซื่อ ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อผม คุณแม่ก็จะย่ำว่าอย่าลืมบุญคุณท่าน เวลากลับมาบ้าน คุณพ่อคุณแม่ จะหาของฝากนำไปให้ท่านเสมอ ทั้งๆ ที่ท่านมิได้เป็นคนที่ขึ้นเงินเดือนให้แก่ผม เวลาท่านมาภาคเหนือ ท่านก็มาแวะเยี่ยมที่บ้าน งานอุปสมบทของผมท่านก็เดินทางมาร่วมงาน งานมงคลสมรสของผมท่านและภรรยา คือคุณเพ็ญสม ก็อุตส่าห์ขับรถมาด้วยตัวเองจากกรุงเทพฯ เพื่อมาเป็น

ผู้ใหญ่ฝ่ายเจ้าบ่าวให้ และท่านสอนผมว่า “โสภณจำไว้ละ คนเราจะก้าวหน้าได้นอกจากตนเองจะเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถแล้ว ยังไม่พอละ ผู้ใหญ่ต้องตั้งขึ้น นั่นคือเราต้องรู้จักการควรไม่ควร มีสัมมาคารวะ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ ไม่ให้ร้ายเจ้านาย และคนในระดับเดียวกันต้องประคับประคองเมื่อเราเสียหลัก เซ ล้ม นั่นคือต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานระดับเดียวกัน มีน้ำใจช่วยเหลือ ไม่ใส่ร้ายป้ายสีเพื่อน และคนข้างล่างต้องดัน คือทำตนให้เป็นที่รักของผู้ได้บังคับบัญชา ลูกศิษย์ลูกหามีความยุติธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารี มีเมตตาต่อผู้น้อย ให้ความช่วยเหลือไม่ทอดทิ้งเมื่อเขามีทุกข์”

✽ ผมมาเล่าให้คุณพ่อคุณแม่ฟัง เวลาผู้ใหญ่คนไหนดักเตือนสั่งสอน คุณแม่ก็จะเสริมเข้าไปอีก และเน้นไม่ให้ลืมนิบุญคุณเป็นหลัก แม้กระทั่งเรื่องที่บางคนอาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยผมขอเล่าอย่างไม่อายว่า สมัยที่ทำงานบริษัทปูนซิเมนต์ ได้ซื้อรถใหม่ เอี่ยมออกมาคุณแม่ถามว่าเอาเงินที่ไหนมาซื้อรถใหม่ ก็บอกว่า “กู้ธนาคาร” แล้วคุณแม่ก็ถามต่อว่า “แล้วเอาหลักทรัพย์ที่ไหนมาประกัน” ผมก็บอกว่าใช้สมุดเงินฝากของ พี่ผดุง และพี่เปรมศรี นิสะโสกะ ประกัน เพราะมีเงินในบัญชีเยอะ คุณแม่จะเน้นเลยว่า “อย่าลืมนิบุญคุณเขาละ ถึงแม้ว่าเราเป็นคนผ่อนธนาคารเอง แต่ถ้าเขาไม่ให้สมุดมาประกัน เราก็ไม่มีโอกาสเอาเงินสดไปซื้อรถ อย่างนี้ว่าเรื่องแค่นี้เราก็ส่งธนาคารเองนี่นา พี่ผดุงกับพี่เปรมศรี ไม่ได้มาส่งให้เรา คิดอย่างนี้ไม่ถูกนะ” เรื่องของความกตัญญูที่คุณแม่อบรมสั่งสอนลูกๆ นั้นมีมากเหลือที่จะกล่าวนัก

✽ คุณแม่เป็นผู้มองการณ์ไกล แม้กระทั่งเรื่องคู่ครอง คุณแม่เคยถามผมว่า “มีแฟนหรือยัง (สมัยยังไม่แต่งงาน) ถ้ามีก็พามาให้แม่ดูบ้างนะ” ซึ่งผมก็ไม่แน่ใจว่าคนไหน เพราะมีเพื่อนมากมายจึงบอกว่า “ถ้ามีแล้วจะพามา” จนแล้วจนเล่าก็ไม่พามาให้แม่ดู คุณแม่คงทนไม่ไหว จึงบอกว่า “หาเมียซะไม่ยาก จะหาคนมาเป็นแม่ของลูกเรานะ คิดให้ดีๆ ดูนานๆ ถ้ายังไม่มี แม่ก็เห็นอยู่คนเดียวเป็นครุฑนะ นิสัยใจคอที่ดี เรียบร้อย ขยันหมั่นเพียร แม่เฝ้าสังเกตมานาน” ก็เลยแนะนำให้รู้จัก สรุปกี่เลยใช้น้องชาย คือ สมพร เป็นพ่อสื่อให้ได้รู้จักกันจนประสบความสำเร็จ ก็คือ คุณครูมณฑิยา ลูกสาวของพ่อทองดี แม่ทิพย์ ลิกขะมณฑล บ้านหัวช่วง ภรรยาของผมคนนี้ ที่เป็นแม่ศรีเรือน และเป็นแม่ที่ดีของลูกๆ ในทุกวันนี้

❀ คุณแม่บอกว่า ขอให้ลูกหลานทุกคนรักกัน ถึงแม้จะทำงานกันคนละทิศคนละทางก็ทำให้ใกล้ชิดกันเข้าไว้ ปัจจุบันพี่น้องไม่ได้อยู่ด้วยกันมักจะรู้สึกเป็นคนอื่นเมื่อคุณแม่ยังแข็งแรงลูกหลานมักจะพาไปพักผ่อนตามโอกาสอันควร

❀ ปี ๒๕๔๕ คุณแม่ป่วยบ่อย จำได้ว่าวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ คุณแม่เข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลแพร์คริสเตียน ลูกหลานจึงไปกราบแม่ในวันแม่ที่โรงพยาบาล มีน้อง สมพร+นางเยาว์, สมพงษ์+วาสนา ได้วิ่งเต้น ดูแลด้วยความเป็นห่วง ผมอยู่ลำพังเมื่อทราบก็รีบพาครอบครัว ไปกราบแม่เนื่องในวันแม่ที่โรงพยาบาล คุณแม่กำลังใจดีมาก เพราะมีลูกๆ และหลานๆ ห้อมล้อมผัดเปลี่ยนกันดูแลอย่างใกล้ชิด คุณแม่เป็นคนขี้เกรงใจ และเป็นห่วงลูกๆ มีลูกชายคนที่ ๓ คือ สัมพันธ์ ทำงานอยู่สระบุรี เมื่อได้ยินพวกเราพูดว่า สัมพันธ์ยังไม่รู้ว่าแม่ป่วย (ขอถ่ายทอดเป็นคำพูดของคุณแม่ที่พูดอย่างเป็นกันเอง) คุณแม่บอกว่า “อย่าไปบอกให้มันรู้นะ แม่ไม่ได้เป็นอะไรมาก เดี่ยวมันก็ขับรถมาอีก เสียเวลา เสียเงินทอง อันตรายด้วย” แต่ถึงอย่างไรก็รู้จนได้ สัมพันธ์และครอบครัว ก็ขับรถจากสระบุรีมาหาแม่อยู่ดี นับว่าคุณแม่มีความอบอุ่นใจมากที่เขาเรียกว่า ลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมืองก็อย่างนี้แหละ

❀ คุณแม่เป็นโรคเกี่ยวกับกระดูกและข้อ ได้รับการดูแลอย่างดีจากคณะแพทย์ และพยาบาล โรงพยาบาลแพร์คริสเตียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายแพทย์เกรียงศักดิ์ สุวรรณกาศ ซึ่งท่านมีความเมตตาต่อครอบครัวของผมเป็นอย่างมาก ท่านเคารพนับถือคุณพ่อคุณแม่ ของผมเสมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ของท่าน สำหรับที่โรงพยาบาลแพร์คริสเตียนนั้น แพทย์เฉพาะทางจะมาเป็นระยะๆ ไม่ได้อยู่เป็นประจำ จึงได้ย้ายไปรักษาที่โรงพยาบาลแพร์ ขณะที่รักษาอยู่ก็รู้สึกดีขึ้น แพทย์เจ้าของไข้ก็ต้องเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ น้องชายของผม คือ สมพร และ สมพงษ์ จึงตัดสินใจนำคุณแม่ออกจากโรงพยาบาลไปอยู่ที่บ้านระยะหนึ่ง ต่อมามีอาการเจ็บปวดตามข้อเข่าอีก น้องสมพร ได้พาคุณแม่ไปหาแพทย์ที่คลินิก ของนายแพทย์ ผดุงชาติ และคุณหมอได้ให้เข้ารับที่โรงพยาบาลแพร์อีกครั้ง อาการก็ดีขึ้นเป็นลำดับ จนคุณแม่สามารถเดินไปไหนมาไหน ด้วยตนเองได้ (จากเดิมตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๕ ซึ่งเดินไม่ได้เลย) ทำให้ลูกหลานดีใจ จนกระทั่งคืนวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ น้องสมพรได้โทรศัพท์แจ้งผมว่า จะสืบทอดให้คุณแม่ในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๕ ลูกหลานทางลำปาง ก็รู้สึกดีใจ ผมคิดจะทำอะไรเป็น

อนุสรณ์แก่คุณแม่ตั้งแต่ตอนสงครามด์ เมษายน ๒๕๔๕ โดยหาข้อมูลเกี่ยวกับสายสัมพันธ์ของเครือญาติไว้บ้าง แต่ไม่มีเวลาทำ เนื่องจากภาระงานในหน้าที่รัดตัวจนล้นมือ เมื่อทราบเรื่องดังนี้จึงรีบเขียนหนังสือ จนกระทั่งถึง ตี ๒ และรุ่งขึ้นวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๕ เขียนอีกทั้งวัน เพราะคิดว่าไม่มีเวลาแล้ว เนื่องจากต้องเตรียมงานในหน้าที่อย่างหนักที่สุด เพราะว่าจะมีการตรวจประเมินวิทยาลัยระดับประเทศ ในวันที่ ๒๔-๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๕ ดังนั้น การเขียนครั้งนี้ มีเวลาคิดและเขียนเพียง ๑ คืน กับ ๑ วันจริงๆ

✿ ระหว่างที่คุณแม่ป่วย ก็ต้องขอแสดงความชื่นชมน้องๆ และหลานๆ ทุกคน รวมทั้ง สมพงษ์+วาสนา น้องขวัญ น้องน้ำหวาน ซึ่งน้องสมพงษ์ ทำงานอยู่ จ.น่าน ต้องวิ่งไปวิ่งมา น้องสัมพันธ์ น้องนพพรณ น้องรัตน์ อยู่ถึงสระบุรี ก็ต้องเดินทางไกลเพื่อไปมาเยี่ยมคุณแม่ ส่วนน้องอัน อยู่ไกลกว่าเพื่อน ขณะนั้นเรียนอยู่ที่ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี ก็ไม่ยอมให้ลำบากจึงไม่บอกให้รู้ ผู้ที่เหน็ดเหนื่อยกว่าเพื่อนก็คือ น้องสมพร+น้องนงเยาว์ น้องแอน น้องเปิ้ล เพราะเป็นผู้ที่อยู่บ้านกับคุณแม่

✿ คุณแม่เป็นคนที่รักและเป็นห่วงลูกๆ ทุกคน กลัวลูกหลานจะได้รับอันตราย ผมเองเวลาจะเดินทางจากลำปางไป อ.สอง จ.แพร่ จะไม่บอกให้คุณแม่รู้ จะขับรถไปเลย บางครั้งคุณแม่บ่นกับป้าเพ็ญ (ผู้ดูแลคุณแม่) ว่าพวกลำปางหายเจียบไปไม่ไธรมามากหลายวันแล้วลองโทรหาเขาซิ พอป้าเพ็ญโทรศัพท์ถามผมขณะขับรถ จะโกหกก็กลัวผิดศีล ก็เลยบอกตรงๆ ว่า กำลังขับรถจะไป อ.สอง ตั้งแต่นั้นแหละ คุณแม่ไม่ยอมนอนเลย จะนั่งอยู่อย่างนั้น แล้วมองออกไปทางประตูดูว่าเมื่อไรลูกจะมาถึงทั้งๆ ที่บอกว่าอีก ๑ ชั่วโมงกว่าจะมาถึง ก็ไม่ยอมนอน

✿ มีอยู่ครั้งหนึ่ง ผมได้รับทุนไปอบรมที่สหรัฐอเมริกา ก็บอกคุณแม่ว่า “เดือนหน้าจะไปอเมริกาอะ” คุณแม่ถามว่า “มันอยู่ที่ไหน ? ไกลไหม ?” ก็บอกว่า “นั่งเครื่องบินจากลำปางไปกรุงเทพใช้เวลา ๑ ชั่วโมง แต่ไปอเมริกานั่งเครื่องบิน ๒๐ กว่าชั่วโมง ไกลไหมละ ?” คุณแม่พูดว่า “ทำไมเขาต้องให้เราไปด้วย ? ทำไมไม่ส่งคนอื่นไป ?” ผมก็นึกในใจอยากตะโกนออกมาว่า “ป๊าดิโ” ได้ทุนไปอเมริกา มันของง่ายชะที่ไหนเล่า ใครๆ ก็อยากไป ยิ่งได้ทุนรัฐบาลยิ่งมีคนอยากไป ทำไมแม่พูดอย่างนี้? แต่ก็สงบจิตใจไว้ แล้วก็ค่อยอธิบายให้ท่านเข้าใจ เมื่อเรากลับมาก็นำภาพถ่ายมาให้ท่านดู ให้เห็น

ว่าเราไปอยู่ไปกินอย่างไร ไปทำอะไร เดินทางไปไหนอย่างไร ดูท่านก็มีความสุขดี

✿ เนื่องจากผมต้องเดินทางไปประชุมบ้าง ไปเป็นวิทยากรบ้าง ตามต่างจังหวัดโดยเฉพาะไปประชุมที่กรุงเทพฯ บ่อยครั้ง จำเป็นต้องนั่งเครื่องบินบ่อย มีครั้งหนึ่งที่มีชาวเครื่องบินตก เป็นข่าวดังมากซึ่งเกิดในประเทศไทย คุณแม่ก็จะถามเรื่อยๆ ว่า ช่วงนี้ต้องไปไหนอีกไหม ไปจังหวัดอะไร ไปนานไหม เพราะว่าคุณแม่กลัวเครื่องบินตกกลัวลูกจะได้รับอันตราย บางครั้งผมก็จะเขียนใส่กระดาษว่าวันไหนเดินทางไปจังหวัดอะไรทำเป็นตาราง ติดไว้ที่โต๊ะใกล้ๆ เติงของของคุณแม่ และบอกป้าเพ็ญว่าถ้าคุณแม่ถามก็ให้อ่านให้ฟังตามตารางนี้

✿ ประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๔๘ คุณแม่เดินทางไปรักษาโรคเกี่ยวกับกระดูกและข้อ ที่คลินิกของแพทย์หญิง อังคณา นรเศรษฐธาดา ที่ จ.พิษณุโลก ระยะแรกๆ ไปเดือนละครึ่ง ต่อมาก็สองเดือนครั้ง การไปก็ต้องนำรถเข็นไปด้วย เพราะคุณแม่เดินเองลำบากมาก แทบจะเดินเองไม่ได้ เมื่อไปถึงคลินิก บางครั้งผมก็อุ้มคุณแม่ลงจากรถเข็น มีครั้งหนึ่งคุณแม่บอกว่าเบาๆ หน่อย เจ็บที่ก้นเมื่อกลับถึงบ้านที่ อ.สอง ผมจึงขอดูตรงที่คุณแม่บอกว่าเจ็บ คุณแม่ก็เปิดให้ดู เห็นว่าเป็นแผลรูเล็กๆ ก็คิดว่าไม่เป็นอะไรมาก ระยะหลัง ป้าเพ็ญ ผู้ดูแลคุณแม่ บอกว่า ที่แผลมีหนองออกมา ลูกหลานจึงนำไปรักษาที่โรงพยาบาลแพร่คริสเตียน เมื่ออาการดีขึ้นจึงกลับไปอยู่บ้าน

✿ ต่อมาอีกหลายเดือน เมื่อผมไปเยี่ยมคุณแม่ ก็เป็นห่วงเรื่องแผลว่าหายหรือยัง ป้าเพ็ญบอกว่ายังมีหนองออกมา ผมจึงขอดูอีก สังเกตลักษณะของแผลดูน่าเป็นห่วงเพื่อนร่วมงานของผมคือ อาจารย์พรพรรณ อนันกุล ได้แนะนำว่า มีแพทย์ที่เก่งเรื่องบาดแผล ที่โรงพยาบาลลำปาง น่าจะลองไปปรึกษาดู อาจารย์พรพรรณ ได้ติดต่อ นายแพทย์สมพล อารณี บอกว่า “อาจารย์โสภณ อยากจะมาปรึกษาเรื่องบาดแผลของคุณแม่” เมื่อผมมีโอกาสจึงไปปรึกษาปัญหาของคุณแม่ ปรากฏว่าคุณหมอสมพลมีอัธยาศัยดีมาก บอกให้ผมนำคุณแม่มารักษาตัว ที่โรงพยาบาลลำปาง ผมและภรรยาจึงนำคุณแม่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลลำปางตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๙

✿ คุณหมอสมพลบอกว่า “แผลที่สะโพกของคุณแม่ต้องผ่าตัด” ผมก็บอกว่า “แล้วแต่คุณหมอเห็นสมควร” วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๙ จึงนำคุณแม่เข้าทำการผ่าตัด เมื่อคุณหมอสมพลออกจากห้องผ่าตัด ผมก็ถามคุณหมอสมพลว่าคุณแม่เป็นอย่างไรบ้าง

ปรากฏว่า คุณหมอบอกว่า “อาจารย์ทำไมปล่อยให้คุณแม่เป็นแผลถึงขนาดนี้ เห็นข้างนอกดูเป็นแผลนิดเดียว แต่พอผ่าตัดเข้าไปดูข้างในมันไม่น้อยเลยนะ คงต้องใช้เวลานานหน่อย” หลังจากผ่าตัดแล้วก็ต้องมีการทำแผลทุกวัน เมื่อพยาบาลมาทำแผล ผมมองดูแผลแล้วก็ต้องทำใจว่า สงกรานต์ปีนี้คงไม่ได้กลับบ้าน (จ.แพร่) แน่ๆ และความจริงก็เป็นเช่นนั้น

วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙	คุณแม่เข้ารับการผ่าตัดเป็นครั้งที่ ๒
วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๙	เข้ารับการผ่าตัดเป็นครั้งที่ ๓
วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๙	เข้ารับการผ่าตัดเป็นครั้งที่ ๔
วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙	เข้ารับการผ่าตัดเป็นครั้งที่ ๕

❀ รวมเวลาที่รักษาตัวที่โรงพยาบาลลำปาง ๔ เดือน ๖ วัน คุณแม่ได้ออกจากโรงพยาบาลลำปาง วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ แล้วกลับไปอยู่บ้านที่ อ.สอง จ.แพร่

❀ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๙ คุณแม่กลับไปโรงพยาบาลลำปางอีกครั้งเพื่อทำการผ่าตัดตาต่อกระจกหลังจากนั้น ปี ๒๕๕๐ คุณแม่บอกว่าเดินทางไปลำปาง หนทางคดโค้ง เวียนหัว หากเจ็บป่วยอะไรก็รักษาที่โรงพยาบาลแพร่ หรือโรงพยาบาลสองก็ได้ เพราะเป็นโรงพยาบาลของรัฐบาลเหมือนกัน

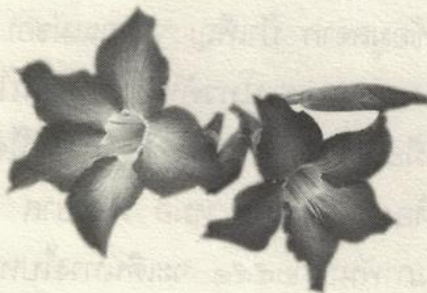
❀ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ คุณแม่ได้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลสอง เมื่อผมทราบว่า คุณแม่เข้าโรงพยาบาล โดยมี น้องแอน บ้าง น้องเปิ้ล บ้าง โทรศัพท์แจ้งให้ทราบ และบอกผมว่า ลุงไม่ต้องไปก็ได้ ไม่เป็นอะไรมาก เดี่ยวลุงกับป้าจะเหิน้อย สงสารลุง ขับรถไป-มา ผมและภรรยา ก็โทรศัพท์คุยกับคุณแม่ เพื่อจะได้มีกำลังใจ คุณแม่ก็บอกว่า “ไม่ต้องมาหาแม่หรอก เพราะไม่ได้เป็นอะไรมาก เดี่ยวก็คงได้กลับบ้าน ขับรถมาก็เหิน้อย เปลืองน้ำมัน”

❀ เนื่องจากผมทราบข้อมูลจาก ป้าเพ็ญ ว่าคุณแม่ชอบ และพอใจที่รับการรักษาที่โรงพยาบาลสอง จึงถามคุณแม่ทางโทรศัพท์ว่า “เป็นไง อยู่ที่โรงพยาบาลสอง ได้รับความสะดวกสบายเหมือนโรงพยาบาลลำปางไหม?” ก็ได้รับคำตอบว่า “จัดเหมาะ (หมายความว่า ดีมาก) ห้องพักรักษาเหมาะ หมอ พยาบาล ก็ดีทุกคน” ผมก็สบายใจ คิดว่า วันเสาร์ที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จะเดินทางไปหาคุณแม่ที่โรงพยาบาลสอง คืนวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผมนอนดูโทรทัศน์ที่บ้านที่ลำปาง เผลอหลับไป

ฝันว่า ขณะที่จาม ฟันหน้าได้หลุดออกมา (เป็นความเชื่อส่วนบุคคล โปรดใช้วิจารณญาณในการอ่าน) ตกใจตื่นขึ้นมา เอามือจับบริเวณปากของตัวเอง เพื่อจะดูว่าฟันยังอยู่ไหม ก็รู้สึกว่ายู่ครบทุกซี่ ภรรยาของผมซึ่งนั่งดูโทรทัศน์อยู่ ก็ถามว่า “เป็นอะไร?” ผมก็บอกว่า “ฝันว่า จามแล้วฟันที่อยู่ด้านซ้ายบนหลุดออกมา ๑ ซี่” ภรรยา ก็ทำหน้างงๆ เพราะเราสองคนรับทราบมาว่า ผู้ใดฝันว่าฟันหลุด จะมีญาติเสียชีวิตและจากตำราทำนายฝันในตำราพรหมชาติ ฉบับสมบูรณ์ พ.ศ.๒๕๔๕ หน้า ๒๒๙ กล่าวว่า “ฝันว่า ฟันซี่ไหน ๆ หัก หายว่าญาติพี่น้องจะเสียชีวิตฝันว่า ฟันกรามหัก หายว่า พ่อแม่ญาติผู้ใหญ่จะเสียชีวิต” ผมและภรรยาจึงรู้สึกเป็นห่วงคุณแม่มาก

✿ รุ่งขึ้น วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ภรรยาของผมก็โทรศัพท์หาป้าเพ็ญ ผมเองก็โทรศัพท์หา น้องเปิ้ล เป็นระยะๆ ทราบว่าคุณแม่ มีอาการแน่นหน้าอก แพทย์-พยาบาลกำลังทำการช่วยเหลือ ผมรู้สึกเป็นห่วงคุณแม่อย่างมาก จึงไปขออนุญาต วิชาการผู้อำนวยการ บอกว่าขอลา แม่ป่วยหนักผมจะไป อ.สอง ผมก็รีบโทรศัพท์หาภรรยา แต่โทรฯ ไม่ติด คงจะใช้สายคุยกับใครอยู่ จึงโทรฯ หาน้องเปิ้ล พอได้ยินเสียงน้องเปิ้ลร้องไห้ ลักครูก็อุดว่า “ลุงโส ย่าบ่มีแล้วเด้อ” (หมายถึงคุณแม่เสียชีวิตแล้ว) จึงรีบโทรฯ ถึงภรรยาที่ได้รับคำตอบว่า ทราบแล้ว กำลังจะออกจากโรงเรียน

✿ ผมพร้อมลูกหลานของคุณแม่ ต้องขอขอบคุณ แพทย์ พยาบาล โรงพยาบาล สองทุกท่าน ที่ได้ทำการช่วยเหลือคุณแม่อย่างเต็มที่ แต่ก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ เวลาประมาณ ๑๐ นาฬิกา ๑๐ นาที คุณแม่ได้จากไปด้วยอาการอันสงบ สิริอายุได้ ๗๗ ปี ๙ เดือน ๑๔ วัน

❀ คุณแม่ศรีนวล จาเล็ด ❀

แถวหน้าจากซ้าย คุณพ่อ คุณแม่
แถวหลังจากซ้าย ไชยณ, สมพร, สัมพันธ์, สมพงษ์

มัดผักตบถกลางคืนเพื่อเตรียมไปขายที่ตลาดในเช้าวันรุ่งขึ้น

คุณแม่เคยรับจ้างเย็บผ้า เมื่อสมัยที่อาศัยอยู่บ้านหลังวัดศรีมดเรือง
ที่พวกเราเรียกว่า บ้านเหนือ แต่ภาพนี้ถ่ายเมื่อปีไหนจำไม่ได้
แต่เป็นภาพที่ถ่ายที่บ้านได้

พฤษภาคม ๒๕๔๕ : ถ่ายรูปกับลูกๆ

หลานสาวคนแรก (ไอ้) คุณแม่ไปช่วยเลี้ยงหลานที่จังหวัดสระบุรี

มกราคม ๒๕๓๙ : ถ่ายรูปกับหลานๆ

คุณพ่อ คุณแม่ กับลูกหลาน
พ.ศ. ๒๕๒๒

สะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว
ตุลาคม ๒๕๓๗

ปราสาทเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์
ตุลาคม ๒๕๓๗

นายсімพันธ์ จาเลศ อุทัยคนที่ ๓ ของคุณแม่
รับท้าวเพลิงพระราชทาน ณ กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

อาจารย์ศรีสมพร ทรวงแก้ว
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครลำปาง
ประทานในพิธีพระราชทานเพลิงศพ คุณแม่ศรีนวล จาเลศ
เป็นกรณีพิเศษ จุดไฟพระราชทาน

[คลิกที่นี่เพื่อกลับสู่เมนู](#)